

РІВЕНЬ РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ПОЛІТИЧНОЇ ЕЛІТИ ЯК ФАКТОР ВТІЛЕННЯ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В УКРАЇНІ

Передерій Олександр Сергійович

*к.ю.н., доцент кафедри
міжнародного права ХНУ імені В.Н. Каразіна
e-mail: rexi2400@ukr.net*

Ключові слова: поліція, Європейський Союз, Україна, Міністерство внутрішніх справ.

Очевидним є те, що реальне втілення принципу верховенства права в державі залежить від рівня правової культури її громадян. В свою чергу, рівень правової культури формується у більшості населення під дією багатьох факторів: рівня загального добробуту, доступністю правосуддя, форми державного режиму, особливостей політичної системи суспільства тощо. Варто зазначити, що не останнім за значимістю є чинником формування правової культури є рівень дотримання законодавства правлячою політичною елітою країни.

У цивілізованій, розвиненій демократичній державі вищі посадові особи держави, парламентарі та інші представники еліти у своїй діяльності зобов'язані орієнтуватися на потреби громадян, прислухатися до їх думки, правильно враховувати критику громадськості стосовно результатів власної професійної діяльності. Адже повсякденна поведінка найвищих посадових осіб держави у побуті й при виконанні індивідуальної трудової функції є публічною, а відтак – є прикладом для громадян, який орієнтує їх розвивати державу і зміцнювати правопорядок, свідомо приводити в дію положення конституції і законодавства. Відповідно, на прикладі публічної поведінки представників політичної еліти нашої держави в суспільстві формується правова культура і правосвідомість пересічних громадян. Проте, у сучасних реаліях розвитку Української держави політична еліта не є, на жаль, еталоном правової культури і чемності.

Так, у сучасній Україні набули значного поширення прецеденти, коли народні депутати, міністри та високопосадовці правоохоронних органів публічно дозволяли собі безпідставно застосовувати фізичну силу до журналістів, ображати працівників органів охорони громадського порядку, цинічно спілкуватися з пересічними людьми тощо. Причин цього досить багато. Одна з основних - дефіцит професіоналізму, знання справи, за яку береться той чи інший політик. Відсутність знань щодо об'єкта управління у політика як суб'єкта управління може призвести до занепаду сфери, якої він керує. Це мають насамперед усвідомити ті, хто претендує очолити певну сферу державного управління, в межах котрої вони не є знавцями справи. У протилежному випадку результати їх непрофесійної діяльності будуть негативно сприйматися суспільством, що буде додатковим фактором зниження рівня правосвідомості більшості людей. Відповідно, нігілістичні стереотипи поведінки політичної еліти є недопустимими і їх можна вважати наслідком, фактично, низького рівня правової свідомості і правової культури самих політиків. Тим більше, вчинки високопосадовців є прикладом для широких мас населення і особливо енергійної молоді.

Оскільки правова культура політичної еліти є основним етичним і ідеологічним полем для реального втілення принципу верховенства права в життя, можна зробити висновок, що дотримання представниками політичної еліти права і закону в своїй діяльності є важливим чинником його практичного втілення в Україні.